

Mjölby kommun

Riktlinjer för prövning av solcellspaneler och solfångare i Mjölby kommun

Introduktion

Utbyggnaden av anläggningar för att producera solen på byggnaders tak har vuxit starkt under senare år. För att underlätta etableringen av solcellspaneler och solfångare infördes 2018 ett generellt undantag från bygglovsplikten för den typen av anläggningar om de monteras så att de följer takens form. Bygglovsplikten kvarstår dock inom områden där kommunen i detaljplan föreskrivit en lovplikt, på byggnader och i områden med höga kulturmiljövärden samt inom försvarets riksintresseområden.

Solceller i två sammanhållna rektangulära ytor som bryts av en stega.

Mjölby kommun

Stadsbyggnadskontoret
Telefon: 010-234 50 00
E-post: byggnad@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Världsvan
& Hemkär

Mjölby kommun har en positiv inställning till att privata fastighetsägare bidrar till elförsörjningen genom produktion av solel på byggnaders tak. Det ligger i vårt gemensamma intresse att de solcellsanläggningar som monteras i kommunen utformas på ett sätt som bidrar till en positiv upplevelse av den byggda miljön. De flesta solcellspaneler som säljs är fortsatt svarta eller mörka paneler som monteras utanpå befintlig takkonstruktion. Eftersom solcellspaneler normalt är svarta påverkas byggnadernas utseende påtagligt när man monterar solcellspaneler på röda tak. Under senare år har även integrerade lösningar i takplåt respektive takpannor kommit, liksom paneler med andra färger. Erfarenheterna av de senare varianternas påverkan på byggnadernas utseende är begränsad i nuläget varför vägledningen inte omfattar dessa. När sådana anläggningar aktualiseras i områden där det råder lovplikt får de prövas från fall till fall.

Särskilda riktlinjer för solcellspaneler i bebyggelseområden eller på byggnader med höga kulturmiljövärden (Plan- och bygglagen 8 kap. §13.)

Byggnader och bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt är en stor kvalitet som bidrar till att göra kommunen attraktiv som boende- och upplevelsemiljö. Här är det särskilt viktigt att solcellspanelerna inte förvanskar värdena. Därför är de alltid bygglovspliktiga enligt plan- och bygglagen i detaljpanelagda områden. Kommunen kommer i handläggningen av ansökningar i dessa områden normalt begära att ett yttrande från en byggnadsantikvarisk sakkunnig ingår som underlag för prövningen.

Kommunen bedömer att de känsligaste delarna i dessa miljöer är de fasader och takfall som syns från platser där allmänheten vistas, det vill säga till exempel gator, torg och parker. På sådana takfall beviljas normalt sett inte lov för solcellspaneler i dessa områden.

För att bygglov ska kunna beviljas på takfall som inte är synliga från platser där allmänheten vistas gäller alltid att:

- solcellspanelerna upptar endast en del av takfallet,
- monteras som sammanhållna rektangulära ytor,
- tydlig distans hålls mellan panel och takfot, taknock samt gavlar,
- anläggningen ger inte upphov till skador på befintliga byggnadsmaterial

Därutöver behöver plats- och objektsanpassade bedömningar göras i bygglovsprövningen, vilket kan begränsa möjligheterna att anordna solcellspaneler ytterligare.

Särskilda riktlinjer för solcellspaneler på svarta/mörka tak

Solcellspaneler är normalt sett svarta eller mörka. Det gör att intrycket av panelerna är mer nedtonat i förhållande till själva taket än när de monteras på ljusa tak. Betydelsen av att anläggningarna utformas som rektangulära ytor och med sammanhållen riktning kvarstår. Det samma gäller att panelerna har samma riktning på takfallet. Mot mörka eller svarta tak utan skorstenar, stegar eller liknande, kan det ge ett propert intryck om hela takfallet täcks med paneler. I de fall helt svarta paneler monteras för att fylla ett helt takfall kan en riktningssändring på panelerna vara acceptabel om det leder till att takfallet fylls ut helt. Dessa särskilda riktlinjer avser inte byggnader eller bebyggelseområden med höga kulturmiljövärden.

Flera paneler på samma takfall. Notera att även komplementbyggnader kan ha solcellspaneler.

En sammanhållen yta av paneler med synligt tak runt om då endast en del av takytan täcks.

Riktlinjerna innehåller råd för utformningen av solcellspaneler på tak i olika miljöer. På de platser där solcellspaneler är bygglovspliktiga kommer riktlinjerna utgöra grund för kommunens prövning av lovärendena.

Riktlinjer

Övergripande gestaltningsmässiga riktlinjer

Som grund för kommunens riktlinjer finns några övergripande överväganden vad gäller gestaltningen av solcellspanelsanläggningar. Dessa är normalt särskilt viktiga för byggnader med röda tak.

- Solcellspaneler utformas som en tydlig teknisk anläggning/ ett tydligt tillägg till takkonstruktionen. Det innebär i normalfallet.
 - Endast en begränsad del av takfallet täcks med paneler.
 - Distans hålls till takfot, taknock samt gavlar. Om takmaterialet består av takpannor bör mer än en panna vara synlig runt om solcellspanelerna.
- För ett harmoniskt utseende på tak med solcellspaneler utformas anläggningarna
 - med sammanhållna rektangulära ytor, d.v.s. anläggningar utan hål runt skorstenar, ventilationshuvor eller liknande eller där enstaka paneler förlänger någon eller flera av raderna med panelement.
 - Om takfallet bryts av en frontespis eller större utskjutande byggnadsdelar, kan även panelytor som följer utbyggnadernas takfall prövas om de utformas spegelsymmetriskt.

- Om takfallet bryts upp av skorstenar, fast monterade stegar eller liknande kan mer än en yta av paneler per takfall prövas.
 - så att alla panelement har samma riktning på respektive takfall.
- På högre byggnader och på byggnader som har tak med flack lutning syns takfall mindre. I den mån detta gör att man inte ser solcellspanelerna eller deras avslutning från gata, torg eller park behöver mindre hänsyn tas till hur panelerna monteras på taket.
- Solcellspaneler utan synliga ramar påverkar normalt byggnadernas utseende mindre än paneler med. Därför förordas paneler utan synliga ramar där så är möjligt.

Trappstegsmonterade solceller i en sammanhållen yta på valmat tak.